

Το φαινόμενο «Cargo cult» (Η λατρεία του φορτίου)

Η «λατρεία του φορτίου» (cargo cult) είναι ένας τύπος θρησκευτικής πρακτικής που μπορεί να εμφανιστεί σε παραδοσιακές φυλετικές κοινωνίες ιθαγενών, ως επακόλουθο της αλληλεπίδρασης με τεχνολογικά προηγμένους πολιτισμούς. Οι λατρείες επικεντρώνονται στην απόκτηση του υλικού πλούτου (το «φορτίο»), του προηγμένου πολιτισμού, μέσω μαγικής σκέψης και θρησκευτικών τελετών και πρακτικών, πιστεύοντας ότι η περιουσία αυτή προορίζεται για αυτούς από τους θεούς και τους προγόνους τους.

Η «λατρεία του φορτίου» (που στις μέρες μας, έχει σχεδόν εξαφανιστεί, με μόνη σχετικά γνωστή, αυτή του John Frum στην νήσο Τάνα, στον νότιο Ειρηνικό Ωκεανό), ήταν διαδεδομένη στις χώρες της Μελανησίας και αποτελούσε γηγενή παράδοση, η ανταλλαγή των αγαθών και αντικειμένων τού πλούτου, να συνδέεται με την πεποίθηση ότι οι πρόγονοι και οι θεότητες είχε επιρροή σε αυτά τα πράγματα και θα επέστρεφαν σε κάποιο διάστημα, με αυτά τα αντικείμενα για τα μέλη των φυλών. Η «λατρεία του φορτίου» εστίασε ιδιαίτερα στα προηγμένα υλικά που έφερναν οι αλλοδαποί στις χώρες τους, με κανό, σκάφη, πλοία και κυρίως, με αεροπλάνα.

Οι «λατρείες φορτίου» άρχισαν με μια σειρά κινήσεων που σημειώθηκαν κατά τα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ού αιώνα. Η πρώτη καταγεγραμμένη «λατρεία φορτίου» ήταν το «Κίνημα Tuka» που ξεκίνησε στα νησιά Φίτζι το 1885. Οι «λατρείες φορτίων», τυπικά δημιουργήθηκαν από μεμονωμένους ηγέτες, ή ισχυρούς άνδρες στον μαλαισιανό πολιτισμό, αν και δεν είναι καθόλου σαφές, αν η πίστη αυτή των εν λόγω ηγετών ήταν πραγματική, ή απλά εξαπατούσαν συνειδητά τους αφελείς πληθυσμούς. Οι ηγέτες αυτοί, πραγματοποιούσαν τα τυπικά τελετουργικά λατρείας, μακριά από τις πόλεις και τα βλέμματα των αποικιακών αρχών, καθιστώντας έτσι δύσκολη, την απόκτηση αξιόπιστης πληροφόρησης σχετικά με τις πρακτικές αυτές.

Η πιο ευρέως γνωστή περίοδος «λατρείας φορτίου», ήταν αυτή που έλαβε χώρα κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και μετά, στα νησιά του Ειρηνικού Ωκεανού και ειδικότερα στην νήσο των Παπούα.

Όταν -πολεμώντας τους Ιάπωνες- οι Συμμαχικές Δυνάμεις αποβιβάστηκαν στη νήσο των Παπούα, χρειάστηκε να φτιάξουν αεροδιαδρόμους για τα αεροσκάφη που θα τους τροφοδοτούσαν. Αυτό σήμαινε ότι έπρεπε να αποψιλώσουν μεγάλες εκτάσεις ζούγκλας, εργασία αρκετά κοπιαστική. Οι ντόπιοι κανίβαλοι τους παρακολουθούσαν με ενδιαφέρον. Όταν αυτά τα πρόχειρα αεροδρόμια ήταν έτοιμα, οι Παπούα έμειναν έκθαμβοι καθώς τα μεγάλα «σιδερένια πουλιά» των θεών, άρχισαν να κατεβαίνουν φέρνοντας φορτία με κάθε λογής αγαθά στα χέρια αυτών των παράξενων επισκεπτών.

Οι Παπούα «κατάλαβαν» αμέσως την σημασία των αεροδιαδρόμων, και ζηλεύοντας τα αγαθά που έβλεπαν στα χέρια των λευκών, έσπευσαν αμέσως και αυτοί να φτιάξουν δικά τους «αεροδρόμια». Σκάλισαν ξύλινους «ασύρματους» και ξύλινα «ακουστικά», και τα φόραγαν, όσο κάθονταν σε καλαμένιους «πύργους ελέγχου» που είχαν υψώσει. Έκαναν με ξύλινα κουτάλια τα σήματα προσγείωσης και απογείωσης που είχαν μάθει επακριβώς. Μέχρι και μικρά ξύλινα ομοιώματα αεροπλάνων είχαν φτιάξει, για να προσελκύσουν τα μεγαλύτερα «σιδερένια πουλιά», και άναβαν φωτιές δίπλα στους «αεροδιαδρόμους» ανά καθορισμένες αποστάσεις, όπως είχαν παρατηρήσει..

Οι αφελείς Παπούα έμειναν παρέα με τους αερολιμένες για πολύ καιρό, αφότου ο πόλεμος τελείωσε και έφυγαν οι λευκοί. Σποραδικά, «λατρείες φορτίων» εμφανίζονταν μέχρι και την δεκαετία του '60. Παρ' όλες τις γονυκλισίες και οι δεήσεις τους όμως, για κάποιον «ανεξήγητο» λόγο, τα «σιδερένια θεϊκά πουλιά» δεν ξαναφάνηκαν ποτέ στους ιερούς τόπους υποδοχής, που με τόση ευλάβεια τούς είχαν ετοιμάσει...

Πηγές

en.wikipedia.org | freeinquiry.gr